

Шта је данас стварна слика Србије? Можемо ли у овој медијској какофонији препознати право лице Србије? Да ли је разорни идеолошки и политички дух деведесетих година изашао из боце или је реч о још једном политичком лову у мутном?

Из редова друге, грађанске Србије могу се чути оцене о убрзаној фашизацији земље, апсолутној доминацији насиља у јавном и политичком животу, преовлађујућој ксенофобији и расизму, једном речју Србија је данас земља тоталног хаоса и безумља и треба је ставити у идеолошки и политички карантин и спровести денацификацију, депацификацију и деконтаминацију. Као да је куцнуо час да идеолози грађанске Србије могу да огласе свој идеолошки и политички тријумф. Показало се у последњим недељама да су њихове оцене о надирућем и свепрожимајућем фашизму имале утемељење и да се свако довођење њих у питање сврстава у национални екстремизам и смишљену релативизацију никад пораженог национализма. Ову позицију најбоље осликавају речи Владимира Арсенијевића „Србија је данас, тужна заостала, десничарска, паланачка државица, ксенофобична, неповерљива, дозлабога конзервативна, скучене, таблоидне свести – дезоријентисана изнад свега. Понекад се чини да из овог ковитлаца нема правог излаза.“

С друге стране, јављају се гласови који упозоравају да се не може читав друштвени и политички живот у Србији поистоветити са деловањем национално оријентисаних екстремистичких група и организација које су прешле ону демаркациону линију демократског друштва и прибегле отвореном залагању и спровођењу насиља и самим тим себе искључиле из демократског живота. Оне у исто време представљају и негацију саме српске националне идеје јер она се не може бранити насиљем, популизмом и идеолошком конфузијом. Реаговање десетине хиљада људи на погибију недужног навијача из Француске означило је неопходну цивилизацијску баријеру која постоји у сваком демократском друштву. Још једном се показало да само јако друштво, делатна јавност и самосвесни грађанин могу бити најефикаснија одбрана демократског друштва.

Веома је важно да се у овом ковитлацу идеолошких обрачуна и узбурканих страсти не дође до манипулације националним идентитетом и националним осећањима. Очигледно је да је из редова грађанских и анационалних идеолога потекла бујица напада и дисквалификација и на сам помен српског националног идентитета. У овим оспоравањима иде се до његове потпуне негације и елиминисања из јавног живота. Ми иначе поседујемо ретку особину да смо веома склони самонегацији и самооптуживању,

они настају увек након велике националне егзалтације, не узимајући увек у обзир целину политичких и историјских догађања. Мора се утврдити граница до које један народ може ићи у свом националном мазохизму и самооптуживању.

Ових дана је ова граница пређена уз усхићење грађански оријентисаних идеолога. Изгубљена је толико неопходна политичка и идеолошка равнотежа и одмереност у сагледавању узрока и последица, разбуктавања и разобручавања насиља на нашим улицама. Зато се и поставља питање да ли је ово право лице Србије, јер оно има и другу страну, национално освешћену, окренуту јачању јавности и стабилизацији демократских институција. О томе је сведочио и шведски амбасадор Кристер Брингеус. „Србија се труди, жели и стреми да буде чланица ЕУ, а једна од основних вредности јесте толеранција. Зато је и цело српско друштво на овај напад реаговало с великим гнушањем. Али не смемо да заборавимо да се овакво понашање хулигана не догађа само у Србији, већ да тога има у другим земљама, па и у Шведској. Верујте да сам добио изненађујуће велики број коментара по питању овог пријема. Један број људи ми је прилазио на улици и честитао ми. Било је и негативних коментара, али је већина позитивно реаговала. То ме само учвршћује у убеђењу да је Србија толерантно друштво.“

Само проналажење равнотеже између два идеолошки сукобљена погледа на стварност Србије може ублажити садашњу политичку заостреност у нашој јавности и друштву. Нико не може имати монопол на заступање и тумачење антифашизма, историјске истине и националног интереса. То је од суштинске важности за даљи развој и стабилизацију демократских институција у Србији. Ово није време за тријумфализам и идеолошку искључивост, већ за одбрану темељних демократских начела. Једино тако ћемо моћи да спознамо које је право лице Србије.